

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22Co/27/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122208018
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8122208018.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. XX, XXX XX C. - E., zastúpeného JUDr. Jánom Klimekom, advokátom so sídlom Sládkovičova 8, 080 01 Prešov, proti žalovanému: Slovenská republika - Generálna prokuratúra SR, so sídlom Štúrova 2, 812 85 Bratislava, o náhradu škody, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 7C/60/2022-72 zo dňa 09.01.2023, takto jednohlasne

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok vo výrokoch I. a III.

II. Žalobcovi priznáva voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku osobitným rozhodnutím.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol nasledovne:

„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 4.828,26 EUR spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 568,26 EUR odo dňa 19.05.2022 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti súd žalobný návrh žalobcu zamietol.

III. Žalobca má vo vzťahu k žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% z prisúdenej sumy, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. V odôvodnení súd prvej inštancie konštatoval, že mal v spore za preukázané, že uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Prešove ČVS: ORP 1029/1-VYS-PO-2019 zo dňa 11.10.2019 bolo voči žalobcovi vznesené obvinenie pre zločin znásilnenia, sexuálneho násillia, ako aj obmedzovania osobnej slobody. Uznesením Okresného súdu Prešov 6PP/103/22019-13 zo dňa 14.10.2019 bol žalobca podľa § 71 ods. 1 písm. a), c) Trestného poriadku vzatý do väzby, pričom väzba začala plynúť dňom 10.10.2019 o 19:10 hod. a bola vykonávaná v Ústave na výkon väzby v C.. Uznesením Okresného súdu Prešov 6PP/103/2019-62 zo dňa 11.12.2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť 11.12.2019 bol žalobca podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku prepustený z väzby na slobodu, pričom súd prijal jeho písomný sľub. Uznesením Okresnej prokuratúry Prešov zo dňa 26.03.2020 číslo 1Pv 570/19/7707-39, ktoré nadobudlo právoplatnosť 20.04.2020, bolo podľa § 215 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku trestné stíhanie voči žalobcovi zastavené, a to z dôvodu, že sa nestal skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie. Súd prvej inštancie mal v spore za preukázanú aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu na podanie tejto žaloby z dôvodu, že bolo voči nemu vedené trestné stíhanie, ktoré skončilo zastavením. K argumentácii žalovaného, že súd má žalobu žalobcu zamietnuť pre rozpor s dobrými mravmi, súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej

republiky 30Cdo/3731/2011 zo dňa 27.06.2012, podľa ktorého nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorý je podľa zákona daný, nie je možné zamietnuť podľa § 3 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ išlo o ďalšiu argumentáciu žalovaného, že je potrebné zohľadniť skutočnosť, že k začatiu trestného stíhania vo vzťahu k žalobcovi ako obvinenému došlo z dôvodu výpovede jeho manželky ako poškodenej, a teda ona zavinila samotné vedenie trestného stíhania, súd odkázal na právne závery vyjadrené v rozhodnutí Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 25Cdo/297/2009 zo dňa 31.08.2011, podľa ktorého zodpovednosť štátu za škodu podľa zákona číslo 82/1998 Z.z. nevyklučuje prípadne zodpovednosť inej osoby za škodu, ktorú vyvolala trestným stíhaním, ak sú na jej strane splnené podmienky zodpovednosti podľa obecného predpisu (Občianskeho zákonníka alebo iného zvláštného predpisu).

Vo vzťahu k náhrade majetkovej škody súd prvej inštancie uviedol, že žalobca si touto žalobou uplatnil voči žalovanému jej náhradu v celkovej výške 568,26 eura. Tento svoj nárok súdu preukázal predložením faktúry číslo X/XXXX zo strany právneho zástupcu žalobcu žalobcovi v celkovej výške 568,26 eura a úhradu tejto sumy za úkony: príprava a prevzatie zastúpenia zo dňa 19.12.2019, ďalšia porada zo dňa 16.01.2020, účasť pri výsluchu poškodenej 16.01.2020, ďalšia porada 01.03.2020 a účasť pri preštudovaní trestného spisu zo dňa 03.03.2020, v celkovom úhrne 568,26 eura. Úhradu tejto sumy žalobcom právnenému zástupcovi mal súd za preukázanú z predložených pokladničných dokladov.

K náhrade nemajetkovej ujmy za nezákonnú väzbu a rovnako za celkové trestné stíhanie súd prvej inštancie uviedol, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vyplynul z § 17 ods. 2 Zákona číslo 514/2003 Z.z., pričom vzhliadol na argumentáciu a na skutkové tvrdenia žalobcu v žalobe, že vo väzbe bol celkovo 62 dní, od 10.10.2019 do 11.12.2019. Súd prvej inštancie priznal sumu 30 eur na 1 deň nezákonnej väzby, nakoľko mal za preukázané, že predmetná nezákonná väzba mala na žalobcu vplyv a dopad na jeho osobný a rodinný život, a to obzvlášť vo vzťahu k jeho maloletým deťom, u ktorých sa nemohol podieľať na ich výchove, zdieľať ich zážitky a venovať im čas ako rodič. Vo vzťahu k nezákonnému trestnému stíhaniu, ktoré trvalo po dobu 6 mesiacov, za 1 mesiac súd prvej inštancie považoval za adekvátnu sumu 400,- eur. Žalobcovi priznal celkovo sumu vo výške 2.400,- eur (6 x 400,- eur). Pokiaľ ide o náhrady, ktoré si uplatnil žalobca v sume 60,- eur na jeden deň väzby, ako aj 650 eur na jeden mesiac nezákonného trestného stíhania, súd jeho žalobný návrh v prevyšujúcej časti ako nedôvodný zamietol. V neposlednom rade, súd prvej inštancie pri určovaní náhrad zohľadnil skutočnosť, že trestné oznámenie na žalobcu podala jeho manželka, zároveň žalobca nedal súhlas na jej trestné stíhanie pre trestný čin krivého obvinenia a v súčasnosti podľa prednesu jeho právneho zástupcu žijú v spoločnej domácnosti. Preto sa súd prvej inštancie pri rozhodovaní o nárokoch žalobcu pohyboval v nižšom rozmedzí priznávaných náhrad zo strany súdov. Súd z tohto dôvodu priznal celkovo žalobcovi sumu vo výške 4.828,26 eura a v prevyšujúcej časti jeho žalobný návrh ako nedôvodný zamietol.

3. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % z prísúdenej sumy, nakoľko výška priznaného nároku závisela od úvahy súdu.

4. Proti tomuto rozsudku v rozsahu výrokov I. a III. podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. h) CSP. V kontexte odôvodnenia rozsudku sa žalovaný nestotožnil s právnym posúdením vecí súdom prvej inštancie, ktorý stroho poukázal na judikatúru cudzieho štátu, pričom v žiadnom relevantnom rozsahu neuviedol právne argumenty svedčiacie o dôvodoch nezamietnutia žaloby pre ním tvrdený rozpor s dobrými mravmi. Žalovanej strane pritom z rozsudku nie je vôbec zrejmé, na akom podklade súd aplikoval právnu úpravu platnú v inom štáte, navyše len vo vzťahu k nemajetkovej ujme. V tomto smere žalovaný v plnom rozsahu zotrval na ním uvedenom, a to, že trestné stíhanie bolo iniciované manželkou žalobcu, A. B.. Pre vydanie uznesenia o vznesení obvinenia v tom čase existovali reálne dôvody, nešlo o nezákonné rozhodnutie, ktoré by vykazovalo znaky svojvôle konajúceho orgánu. Predmetné konštatovanie podporuje tiež rozhodnutie súdu o väzbe, ktorý síce prepustil žalobcu z väzby na slobodu, avšak zároveň konštatoval, že „...u obvineného B. je dôvodné podozrenie, že uvedený skutok spáchal, čím sú splnené materiálne podmienky na väzobné stíhanie obvineného.“ Zmena výpovede poškodenej bola pritom jediným dôvodom a teda aj príčinou zastavenia trestného stíhania obvineného. Opätovne žalovaný zdôraznil, že príčinou zastavenia trestného stíhania žalobcu bola zmena výpovede jeho manželky, vo vzťahu ku ktorej tento nedal sám súhlas na jej neskoršie trestné stíhanie, ktoré sa viedlo z dôvodu krivého obvinenia jeho osoby, a teda priznanie akejkoľvek náhrady škody v tejto súvislosti by bolo podľa názoru žalovaného jednoznačne v rozpore s dobrými mravmi. V smere nevysporiadania sa súdu s jeho argumentmi v odôvodnení rozhodnutia dal odvolaciemu súdu do pozornosti, tak ako aj súdu prvej inštancie rozsudok Okresného súdu Bratislava I sp.zn. 19C/71/2014-95 zo dňa 04.12.2015, „...k oslobodeniu navrhovateľa významne prispela tá

okolnosť, že v konaní pred súdom (po podaní obžaloby) svedkyňa F. zmenila výpoveď na hlavnom pojednávaní oproti jej výpovedi v prípravnom konaní, pričom svedkyňa mala byť priamou svedkyňou skutku. Táto svedkyňa svoje tvrdenia z prípravného konania označila na hlavnom pojednávaní za nepravdivé.“ „Za daného skutkového stavu by teda náhrada škody, aj za predpokladu splnenia zákonných podmienok navrhovateľom, bola, podľa názoru súdu, v rozpore s dobrými mravmi, ktorých zohľadnenie dovoľuje súdu rozhodovať praeter legem alebo dokonca až contra legem.“ Poukázal na to, že obdobný záver, že priznanie uplatneného nároku na náhradu škody by bolo v rozpore s dobrými mravmi vzhľadom na okolnosti, prijal aj Okresný súd Bratislava I v rozsudku sp.zn. 19C/181/2013-140 zo dňa 24.07.2015. Opätovne žalobca poukázal aj na rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 15Co 83/2018-261 zo dňa 28.04.2021. Vzhľadom na uvedené žalovaný navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch zmenil a návrh žalobcu na zaplatenie náhrady škody v celom rozsahu zamietol.

5. K odvolaniu podal vyjadrenie žalobca. Vo vzťahu k odvolacej námietke žalovaného, že priznanie náhrady škody by bolo v rozpore s dobrými mravmi, žalobca uviedol, že sa k nej už vyjadril v rámci písomného vyjadrenia pred súdom prvej inštancie, pričom odkázal na príslušnú judikatúru Ústavného súdu SR. Poukázal na to, že so všetkými námietkami žalovaného sa súd prvej inštancie podrobne vysporiadal a odvolal sa na judikatúru súdnych autorít, t.j. Ústavného súdu SR a Najvyššieho súdu SR. Podľa žalobcu ak by zákonodarca zakotvil v zákone č. 514/2003 takúto možnosť ako vylučujúcu oprávnenosť náhrady škody, tak by to do znenia § 8 takúto vylučujúcu podmienku ukotvil. Postup orgánov činných v trestnom konaní, keď je jediný svedok vypočutý pred vznesením obvinenia a ide o blízkych príbuzných, má viesť k tomu, aby postupovali uvážlivo, najmä pokiaľ sa týka podania návrhu na vzatie do väzby. Najmä dĺžka väzby a odlúčenie od detí motivovalo žalobcu na uplatnenie nároku na náhradu škody. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v celom rozsahu potvrdil a priznal mu náhradu trov konania v celom rozsahu.

6. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

7. Odvolanie je riadnym opravným prostriedkom, ktorým sa strana sporu domáha, aby odvolací súd preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie. Rozhodnutie súdu prvej inštancie podlieha prieskumu odvolacím súdom len z dôvodov, ktoré odvolateľ uvedie v podanom odvolaní, resp. podľa § 365 ods. 3 CSP doplní do uplynutia lehoty na podanie odvolania, keďže podľa § 380 ods. 1 CSP odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný. Viazanosť odvolacími dôvodmi znamená, že odvolací súd pri svojom rozhodovaní môže prihliadať len na také pochybenia súdu prvej inštancie, ktoré odvolateľom boli uplatnené a zároveň vyšli v odvolacom konaní najavo a na iné pochybenia súdu prvej inštancie, ktoré by mohli byť v súlade s § 365 CSP dôvodom na podanie odvolania, odvolací súd prihliadať nemôže, aj keby takéto porušenia zistil. Uvedenie dôvodov, z akých sa rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za nesprávne, t.j. uvedenie odvolacích dôvodov, je aj zákonnou obsahovou náležitosťou odvolania podľa § 363 CSP. Zákonná povinnosť uviesť odvolacie dôvody znamená, že odvolateľ musí aj obsahovo vymedziť, prečo má za to, že je ten-ktorý odvolací dôvod naplnený, a teda musí uviesť konkrétne tvrdenia a podprieť ich konkrétnymi dôkazmi na preukázanie toho-ktorého ním tvrdeného odvolacieho dôvodu. Účelom odvolacieho konania totiž nie je, aby odvolací súd vyhodnocoval tvrdenia a dôkazy, ktoré strany uviedli a označili v konaní na súde prvej inštancie, ale odvolací súd posudzuje správnosť napadnutého rozhodnutia, a to len v kontexte odvolacích dôvodov, ktoré odvolateľ uvedie a obsahovo vymedzí do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

8. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

9. V danej veci sa žalobca domáha náhrady majetkovej škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej mu nezákonným rozhodnutím, a to uznesením o vznesení obvinenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Prešove sp.zn. ČVS: ORP 1029/1-VYS-PO-2019 zo dňa 11.10.2019 a uznesením Okresného súdu Prešov č.k. 6Tp/103/2019-13 zo dňa 14.10.2019 o vzatí žalobcu do väzby postupom podľa § 71 ods. 1 písm. a), c) Trestného poriadku, v ktorej sa nachádzal v období od 10.10.2019 do 11.12.2019. Uznesením Okresného súdu Prešov 6Tp/103/2019-62 zo dňa 11.12.2019 súd prijal písomný sľub obvineného - žalobcu a prepustil ho z väzby na slobodu. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 11.12.2019. Uznesením Okresnej prokuratúry Prešov zo dňa 26.03.2020 č. 1Pv 570/19/7707-39 bolo v súlade s § 215 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku trestné stíhanie voči obvinenému - žalobcovi zastavené, a to na tom skutkovom základe, že je nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 20.04.2021.

10. Súd prvej inštancie správne právne kvalifikoval žalobou uplatnený nárok ako nárok na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a skúmal splnenie jednotlivých predpokladov pre vznik zodpovednosti za škodu v zmysle tohto právneho predpisu.

11. Súd prvej inštancie vykonal vo veci potrebné dokazovanie za účelom zistenia, či boli splnené zákonné podmienky pre priznanie nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy žalobcovi, pričom zo zisteného skutkového stavu vyvodil správne závery. Žalovaný neuvádzal vo svojom odvolaní žiadne nové skutočnosti, ktoré by mohli zvrátiť výsledky doteraz vykonaného dokazovania a právneho posúdenia a preto je záver súdu prvej inštancie o tom, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu majetkovej škody v sume 568,26 eura a náhradu nemajetkovej ujmy v sume 4.260,- eur vecne správny.

12. Ťažisko odvolacích námietok žalovaného v odvolaní spočívalo v namietanom rozpore uplatneného nároku na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci s dobrými mravmi s poukazom na zmenu výpovede poškodenej v trestnom konaní, v dôsledku ktorého došlo k zastaveniu trestného stíhania voči žalobcovi.

13. Podľa § 3 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

14. Podľa § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z., výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

15. Odvolací súd vo vzťahu k tejto odvolacej námietke žalovaného poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Cdo/180/2021 zo dňa 22.06.2023, v ktorom Najvyšší súd odpovedal záporne na otázku dovolateľa, či je možnosť aplikácie Občianskeho zákonníka ako lex generalis, konkrétne jeho ustanovenia § 3 o dobrých mravoch, pri posudzovaní vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy podľa ustanovenia § 17 zákona č. 514/2003 Z. z. v spojení s § 25 tohto zákona, ako lex specialis a nesplnenie podmienok pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch pre rozpor s dobrými mravmi. Najvyšší zodpovedal na túto otázku nasledovne cit.:

„22.Dobré mravy patria k zásadám súkromného práva, bývajú užívané ako kritérium obmedzujúce subjektívne práva v ich obsahu alebo častejšie obmedzujúce výkon subjektívnych práv. Dobré mravy, hoci sú zákonným pojmom, teda majú funkciu normotvornú, nie sú zákonom definované. Ich obsah spočíva vo všeobecne platných pravidlách morálky, pri ktorých je daný všeobecný záujem ich rešpektovať. Posúdenie konkrétneho obsahu pojmu dobré mravy patrí vždy od prípadu k prípadu sudcovi. Požiadavka výkonu práv v súlade s dobrými mravmi umožňuje sudcovi zmierňovať neprimeranú tvrdosť zákona, a dáva mu priestor rozhodovať podľa pravidiel slušnosti a spravodlivosti, i keď by pri striktnom výklade formálneho práva dospel k inému záveru. Pojem „dobré mravy,“ nie je možné vykladať iba ako súbor mravných pravidiel užívaných ako doplňujúci obsahový faktor výkonu subjektívnych práv a povinností, ale ako príkaz sudcovi rozhodovať v súlade s ekvitou. Zásada súladu výkonu práv s dobrými

mravy predstavuje významný korektív, ktorý v odôvodnených prípadoch dovoľuje zmierňovať tvrdosť zákona a dáva sudcovi priestor pre uplatnenie pravidiel slušnosti.

23. Ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka o tom, že výkon práv a povinností z občianskoprávných vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi sa nepoužije, ak priama aplikácia príslušného ustanovenia zákona vedie k rovnakému výsledku, ku ktorému má viesť použitie tohto ustanovenia (NS ČR sp.zn. 22Cdo/1659/2000).

24. V zmysle § 17 zákona č. 514/2003 Z. z. sa uhrádza skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak. V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučiniením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak. Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch sa určuje s prihliadnutím najmä na a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c/ závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d/ závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

25. Z uvedeného je zrejmé, že zákon č. 514/2003 Z. z. ako lex specialis dáva návod, ako postupovať pri spôsobe a rozsahu nemajetkovej ujmy priamo v texte zákona, keď ukladá prihliadať na o.i. závažnosť ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo. Vychádzajúc z uplatneného nároku, jeho dôvodnosti ako je uvedené vyššie, splnenia podmienok definovaných v zákone a bližšie stanovených v početnej judikatúre súdov (vrátane ústavného súdu), nie je dôvod uplatňovať všeobecné výkladové pravidlo uvedené v § 3ods. 1 Občianskeho zákonníka.“

16. V danej veci bolo preukázané, že žalobca bol trestne stíhaný a vo väzbe nezákonne, z dôvodu ktorého si uplatnil aj náhradu nemajetkovej ujmy, pričom podmienky priznania sú vymenované v ustanovení § 17 zákona č. 514/2003 Z.z. Aj keď uvedený zákon odkazuje na subsidiárnu aplikáciu Občianskeho zákonníka (v ustanovení § 25), v danom prípade je zákon č. 514/2003 Z.z. lex specialis vo vzťahu k Občianskeho zákonníku (lex generalis), z dôvodu ktorého nie je možné zamietnuť nárok na náhradu nemajetkovej ujmy s odkazom na ustanovenie § 3 Občianskeho zákonníka, ako správne konštatoval súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku, keďže požiadavky pre priznanie takéhoto nároku sú presne špecifikované v zákone č. 514/2003 Z.z. Ak by zákonodarca chcel, aby sa pri tomto nároku subsidiárne použili ustanovenia Občianskeho zákonníka o náhrade nemajetkovej ujmy a dobrých mravoch, mohol v zákone č. 514/2003 Z.z. uviesť, že pri nároku na náhradu nemajetkovej ujmy sa použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka o tomto nároku (§ 13) a dobrých mravoch (§ 3). Z uvedeného dôvodu preto odvolací súd nepovažoval za dôvodnú odvolaciu námietku žalovaného, že uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nie je možné žalobcovi priznať pre rozpor s dobrými mravmi. (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 15Co/108/2018 zo dňa 25.11.2020).

17. Vo vzťahu k argumentácii žalovaného o zavinení manželky žalobcu na začatí jeho trestného stíhania v dôsledku jej výpovede odvolací súd konštatuje, že správne súd prvej inštancie poukázal na judikatúru, podľa ktorej v prípadoch podania nepravdivých trestných oznámení, ktorých oznamovateľ nebol odsúdený pre krivé obvinenie, prichádza do úvahy jeho občianskoprávna zodpovednosť za vzniknutú ujmu. Ústavný súd Českej republiky vo svojom náleze sp.zn. III. ÚS 1017/15 z 5. septembra 2017 odvolávajúc sa na judikatúru tamojšieho najvyššieho súdu, konštatoval, že aj v prípadoch podania nepravdivých trestných oznámení, v ktorých oznamovateľ nebol odsúdený pre krivé obvinenie, prichádza do úvahy jeho občianskoprávna zodpovednosť za takto vzniknutú ujmu, a to dokonca aj v prípadoch, kedy týmito oznámeniami dotknutá osoba bola nedôvodne obvinená alebo žalovaná a ujma na jej právach tak vznikla predovšetkým nesprávnym postupom orgánov štátu.

18. V súvislosti s nálezom Ústavného súdu Českej republiky, sp.zn. III. ÚS 1017/15 z 5. septembra 2017 tento konštatoval, že v prípadoch podania nepravdivých trestných oznámení, v ktorých oznamovateľ nebol odsúdený pre krivé obvinenie, pripadá do úvahy jeho občiansko-právna zodpovednosť za vzniknutú ujmu a to dokonca i v prípadoch, kedy neprávom obvinená osoba bola nedôvodne obvinená alebo obžalovaná a ujma na jej právach tak vznikla predovšetkým nesprávnym postupom orgánu štátu. Uvedený záver ústavného súdu i v prípade krivého obvinenia, za ktoré jeho oznamovateľ nebol odsúdený, priznáva občiansko-právnu zodpovednosť fyzickej osobe podávajúcej krivé oznámenie, čo ale nevylučuje zodpovednosť štátu podľa zákona č. 513/2004 Z.z. za splnenia zákonných podmienok. Z

predmetného rozhodnutia nevyplýva záver, ktorý z neho odvodzoval žalovaný, že ak konanie štátnych orgánov bolo v prvom rade podmienené konaním súkromnej osoby a reflektovaním jej krivého resp. neskôr nepotvrdeného obvinenia, nemožno zaťažovať štát zodpovednosťou za konanie súkromných osôb. Naopak Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze sp. zn. II. ÚS 163/2013 z 13. novembra 2013 konštatoval, že ak sa trestné stíhanie konkrétnej osoby skončilo vydaním oslobodzujúceho rozsudku bez ohľadu na dôvod, pre ktorý sa tak stalo, uznesenie ktorým bolo obvinenému vznesené obvinenie je potrebné považovať za týchto okolností vždy za nezákonné a zasahujúce do základných práv jednotlivca. Už len tým, že orgán činný v trestnom konaní vzniesol obvinenie voči žalobcovi (obvinenému), ktoré sa neskôr ukázalo ako nedôvodné „prekročil rubikon“, pričom jeho dôsledky (pozn: tým, že ho vydal), ktoré nastali vo vzťahu k obvinenému (žalobcovi) už nemohol vziať späť („a už vôbec sa vyhovárať na tretiu osobu, že to ona spôsobila, že bolo nezákonne vznesené obvinenie, pretože ak by nebolo nepravdivej krivej výpovede (obvinenia) voči žalobcovi, orgán činný v trestnom konaní by nemal dôvod žalobcu stíhať“) a pokiaľ sa trestné konanie skončilo zastavením trestného stíhania obvineného, je potrebné konštatovať, že štát „musí žalobcu odškodniť za takéto nezákonné rozhodnutie“, v danom prípade v peniazoch. (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Trnave sp.zn. 26Co/70/2020 zo dňa 27.10.2021).

19. Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. a súvisiacom výroku III. o trovách konania, ako vecne správny v zmysle ust. § 387 ods. 1, 2 CSP.

20. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, keď v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešnému žalobcovi bol voči neúspešnému žalovanému priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením postupom podľa § 262 ods. 2 CSP.

21. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).